

A te(nye)remnyi konyha olvasatai

MIKLÓS PÉTER: ÁLLANDÓAN

**Bába és Társai Kiadó
Szeged, 2005
95 oldal, 700 Ft**

Miklós Pétert, az *Állandóan* című verseskötet fiatal szerzőjét sokan vallástörténészként, levéltári szorgos tudorként ismerik. Ám Péter 2005-ben egy vallomásos jellegű, személyes hangvételű verseskötettel jelentkezett. A kötet borítóján látható fakapu elindítja az olvasóban azt az asszociációs láncot, mely összekapcsolja a kapu állandó cselekvés-sorát a nyitás, belépés, becsukás aktusát (a kapu magántörténelmét), illetve az *Állandóan* kötet cím által sugallt folytonosságot, egyfajta öröklétet. Tovább gyűrűzik e lánc, ha a *Hátulról kapom* fejezetcímhez érünk, mely az első egységet foglalja össze. Az *Engemet*, a *Születésnap*, a *Mono*, *lóg* fejezetcímek a kötet leginkább személyes indíttatású verseit foglalják egységbe. A „hátulról kapás” gesztusa ez.

*Tudunk egymásról, mint öröm és bánat
Enyém a múlt és az övék a jelen.
Verset írunk – ők fogják ceruzámat
s én érzem őket és emlékezem*

Miklós Péter is az elődök tudatában, a múlt kultúrkincsében rejlőnek gondolja ihletforrását. Együttal az emlékek „pillanatnyi valóságos jelenet”-nek elhagyására (szöveg-szerűen ajtó mögött hagyására) szólítja fel olvasóját a költő úgy, hogy eközben a „*mutasd meg magad magad*” kijelentéssel erősíti, hogy minden bennünk van, bennünk rejlik, s ilyesformán belőlünk is jön.

A *Citrom* című versben írja Miklós Péter:

*„Lépked a lépcsőn lefelé, hátulról kapom
el, csak egy pillanat...”*

A kötet sortörései nem vegytiszta, egynemű alkotói eljárásról tanúskodnak, az értelmezés sokféleségét Miklós Péter olvasóira bízva akképp, hogy kategóriahasználatának, nyelvjátékainak s modorának hála meglehetősen személyes, vallomásos hangvételű költeményekkel tölti meg kötetét. Fiatal férfiúhoz méltón a párkapcsolati viszályok, a nőügyek szerves részei a költészetének. Modern jelképek és szimbólumok köntösében jelenik meg a NŐ. *Szélvédő* lehet női arc, *esőcsepp* a könnycsepp. Hasonlatként a *tabla Americana* mint egyértelmű rájátszás a Péter gyermekkorát idéző Americana csokira. Az archaikus szóalakok, a régi jelképek az emlékkönyvbe írás módját és formáját idézik, míg az idegen nyelvekben eredeztethető jövevényszavak kiejtés szerinti írásmódja is megfér egymás

mellett pl. az „*ektivitzni*” szó forradalmi írásképevel. Fenti ékes példák mellett fontos megemlítenünk Miklós Péter költői eszközeinek nélkülözhetetlen elemét, a mesterien variált zárójelhasználatot, mely új értelmezési lehetőségek tucatjait nyitja meg. Összetartozó szóalakok tagjai, elő- és utóképzők rejlének a zárójelek között. Az írásjel-variációkat viszont olykor a következtetlen használat jellemzi. E következtetlenség abban ölt testet, hogy a „*te(nye)remnyi konyhája...*” *te(nye)remnyi* versbéli szóalakja két egymással merőben össze nem egyeztethető, zavart keltő méretbéli különbséget jelöl, s erre több szöveghelyen található kísérteties egyezés.

A kötet nőképe, nőábrázolása a legtöbb esetben negatív festéssel ábrázol. A szeretett nő, a kedves léte vagy nemléte a *Jadviga párnájához* hasonlóan üresen álló párnák képében jelenik meg Miklós Péter szimbólumrendszerében. Hasonlatok, költői képek alkalmazása helyett a továbbiakban katonai terminusokkal juttatja kifejezésre a szexualitás fogalmkörébe tartozó dolgok megnevezését. Például a „*lábak közti keskeny lőrés*” fogalmával helyettesítve a női nemiszervet, arra új, sajátos fogalmat bevezetve.

A mindennapok aktualitásai is a kötet szerves részeit képezik. Ha első pillantásra csak a verscímeket nézzük végig, találkozhatunk *Távolodó tüllel*, *Babgulyással*, *Bizonyítékkal*, *Juhász Gyula álmatlanságával* s *Ismerkedő (t)esttel* is a *Közüvélemény*, *kutatás* mellett. Ha Juhász Gyula álmatlanságáról ír, intertextuálisan is megidézi őt. A nagy barna pók, az Anna örök, a kárhozat és bátor boldogság szavak, szószerkezetek mind Juhász Gyula költői szótárának elemei, s a szerző kölcsön is veszi őket *Juhász Gyula álmatlan* című alkotásában. Miklós Péter második kötetével sajátos hangvételi költészetet teremtett. Egyéni beszédmódja nem követ ma oly divatos (trendi) irányvonalakat, allűröktől mentes, tiszta stílus és hangvétel jellemzi.

Végezetül a kötet borítóinak mesterei koncepcióját nevezném meg. A fedlap keretet alkot a hátlappal, mivel utóbbi a fedlapon lévő fakapu kulcsát rejtheti, azt sugallva ezzel, hogy a verseskötet végére érve beléphetünk az állandóságot szimbolizáló fakapunk mögött rejlő világba, Miklós Péter zárt világába...

Zelena András